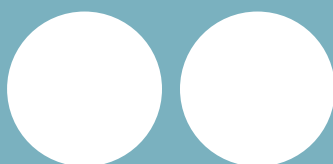

LIETUVOS KINO CENTRAS

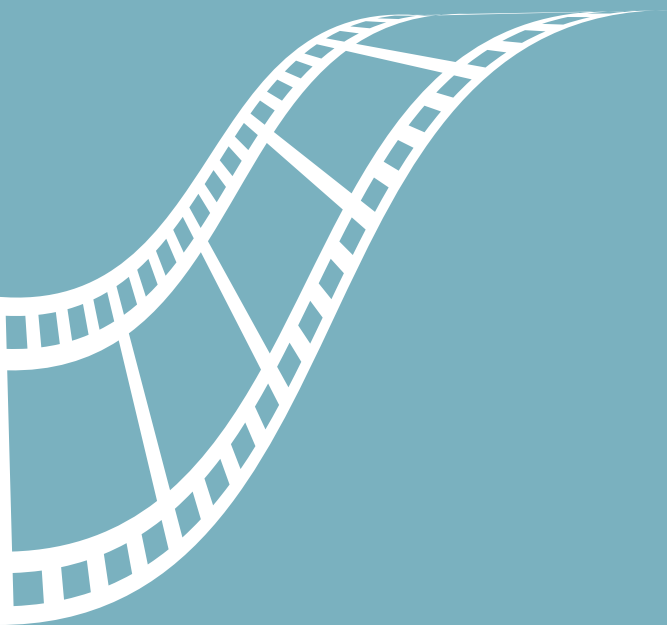
2024 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

LIETUVOS
KINO
CENTRAS

LIETUVOS
KINO
CENTRAS

TURINYS

2024 m. apžvalga	4
Nauji Lietuvos kino centro finansuoti filmai	5
Bendra Lietuvos kino statistika	10
Filmų gamyba	14
Pelno mokesčio lengvatos rezultatai	14
Filmų parengiamųjų ir gamybos darbų finansavimas	17
Nacionalinių filmų platinimo projektų finansavimas	19
Stipendijos kino kultūros ar meno kūrėjams	20
Filmų sklaida	22
Kino kultūros sklaidos finansavimas	22
Filmų sklaidos užsienyje finansavimas	25
Kino kritikai tarptautiniuose festivaliuose	26
Lietuvos kino centro renginiai ir industrijos atstovavimas	27
„Kūrybiškos Europos“ biuro Lietuvos MEDIA skyriaus veikla	31
Lietuvos kino paveldas	33
Nacionalinės ir Regioninės filmotekų projektai	36
Partneriai	38

2024 M. APŽVALGA

2024-aisiais metais Lietuvos kino kūrėjai kaip niekada dažnai buvo dėmesio centre. Vasarą sulaukėme ypatingos žinios, kad du lietuvių filmai, „Akiplėša“ ir „Sesės“, sukurti naują kino kūrėjų kartą atstovaujančių režisierių Saulės Bliuvaitės ir Lauryno Bareišos, buvo apdovanojami pagrindiniais prizais prestižiniame Lokarno kino festivalyje. Filmas „Akiplėša“, per metus aplankęs dešimtis tarptautinių kino festivalių, taip pat buvo nominuotas ir Europos kino apdovanojimui, taip tik patvirtinant filmo aktualumą skirtingoms auditorijoms.

Lietuviai sužibėjo ir svarbiausiame Baltijos šalių kino renginyje – Talino „Juodųjų naktų“ kino festivalyje. Ten Baltijos kino programoje režisieriaus Igno Miškinio filmas „Pietinia Kronikas“ buvo išrinktas geriausiu filmu, o dokumentinio filmo „Murmančios širdys“ operatorius Linas Žiūra pelnė apdovanojimą už geriausią kinematografiją. Metų pabaigoje buvo paskelbta, kad į kylantiems Europos talentams skirtą programą „European Shooting Stars“, vykstančią Berlyno kino festivalio metu, buvo atrinktas aktorius Šarūnas Zenkevičius. Ir tai tik keli iš svarbiausių pasiekimų, kurie lydėjo šalies kino bendruomenę visus metus.

Pirmą kartą parengę plačiai visuomenei skirtą veiklos ataskaitą siekiame pristatyti, kaip prie nacionalinio kino augimo – naujų filmų kūrimo, jų pristatymo Lietuvoje ir pasaulyje, kūrėjų profesinio tobulėjimo, šalies atstovavimo tarptautinėje erdvėje – prisideda Lietuvos kino centras, įgyvendindamas Kultūros ministerijos pavestas funkcijas. Ataskaitoje skaitytojai ras informaciją apie 2024 m. sukurtus nacionalinius filmus, bendrą Lietuvos kino statistiką, filmų finansavimo rezultatus, Lietuvos kino centro organizuotas veiklas užsienyje ir Lietuvoje, industrijos atstovavimą tarptautiniuose renginiuose, „Kūrybiškos Europos“ biuro Lietuvoje MEDIA skyriaus veiklą, Lietuvos kino paveldo srities naujienas, Nacionalinės ir Regioninės filmotekų projektų įgyvendinimo raidą.

Praėjusius metus galime pavadinti augimo metais. Kino teatruose iš viso buvo parodyta beveik 400 filmų, iš kurių 20 proc. sudarė nacionaliniai filmai, sulaukę beveik 750 tūkst. žiūrovų – 46 proc. daugiau nei 2023 m. Toliau nuosekliai augo valstybės finansavimas filmų parengiamiesiems ir gamybos darbams, kūrėjams buvo skirta daugiau stipendijų, finansuota beveik 50 kultūros sklaidos projektų, tarp kurių – visuomenei gerai pažįstami festivaliai ir kino renginiai, patenkinta daugiau nei 100 filmų sklaidos užsienyje paraiškų. Siekiant plėsti nacionalinio kino žinomumą, kartu su Lietuvos kultūros atašė skirtingose šalyse organizuoti įvairūs renginiai, dalyvauta Lietuvos sezono Prancūzijoje veiklose.

Kviečiame plačiau apie viską skaityti metų veiklos ataskaitoje.

Lietuvos kino centras

NAUJI LIETUVOS KINO CENTRO FINANSUOTI FILMAI

2024 m. buvo užbaigti 35 nacionaliniai filmai (įskaitant mažumos bendros gamybos), finansuoti Lietuvos kino centro. Iš jų – 4 animaciniai, 9 dokumentiniai, 21 vaidybinis filmas ir 1 interaktyvus kino projektas.

Užbaigti nacionaliniai filmai 2024 m., gavę valstybinį finansavimą

Akiplėša
Saulė Bliuvaitė
Lietuva
Vaidybinis

Aš pirkau
Martynas Norvaišas
Lietuva
Dokumentinis

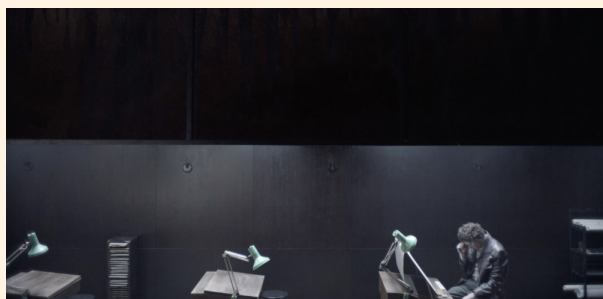
Aukštyn kojom
Olli Ilpo Salonen
Lietuva, Suomija
Vaidybinis

Badautojų namelis
Karolis Kaupinis
Lietuva, Čekija, Latvija
Vaidybinis

Apsilankymas šeimoje
Šarūnas Bartas
Lietuva
Vaidybinis

Big Loop-Small Loop
Žanetė Skarule, Tomas Vengris
Lietuva, Latvija
Vaidybinis

Gabrielius iš neprarasto rojaus
Linas Mikuta
Lietuva
Dokumentinis

Gardutė
Eglė Vertelytė
Lietuva
Vaidybinis

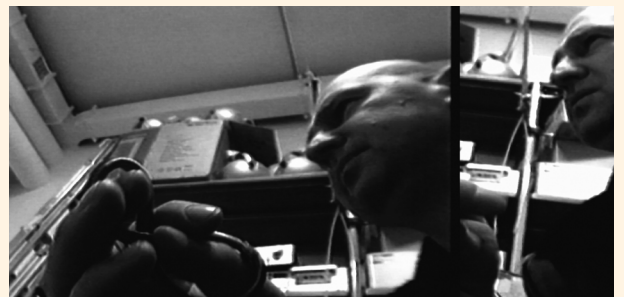
Granica
Maria Magriel
Lenkija, Lietuva
Vaidybinis

Irenai
Giedrė Žickytė
Lietuva, Estija, Bulgarija
Dokumentinis

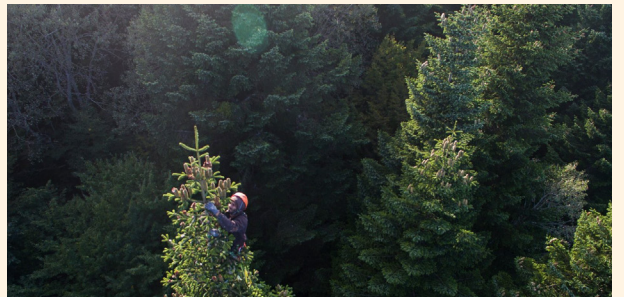
Johatsu
Lina Lužytė, Nerijus Milerius
Lietuva
Vaidybinis

Juoda
Aušra Lukošūnienė
Lietuva
Dokumentinis

Kai išskrenda paukščiai
Anu-Laura Tuttelberg
Estija, Lietuva
Animacinis

Kalėdų eglutės gyvenimas ir mirtis
Arturas Jevdokimovas
Danija, Lietuva, Sakartvelas
Dokumentinis

Kanopos ir pačiūžos
Ignas Meilūnas
Lietuva
Animacinis

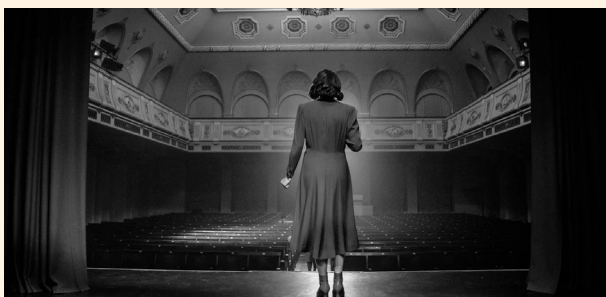
Kapinės
Karolis Vilkas
Lietuva
Vaidybinis

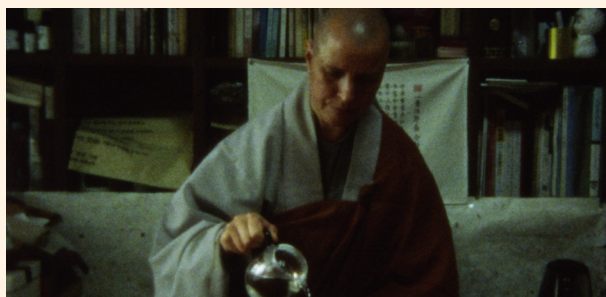
Karta.EU
Eimantas Belickas
Lietuva
Dokumentinis

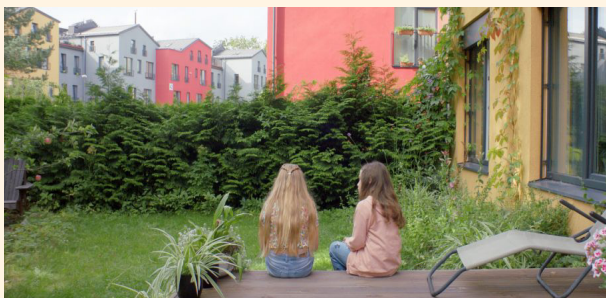
Lotus
Signe Birkova
Lietuva, Latvija
Vaidybinis

Marijos tylā
Davis Simanis
Latvija, Lietuva
Vaidybinis

Mėlynas kalnas. Baltas debesis
Miglė Križinauskaitė-Bernotienė
Lietuva
Dokumentinis

Mėlynė
Edita Rudak
Lietuva
Vaidybinis

Moteris ir jos gyvenimai
Rasa Jonikaitė-Vosyliienė
Lietuva
Animacinis

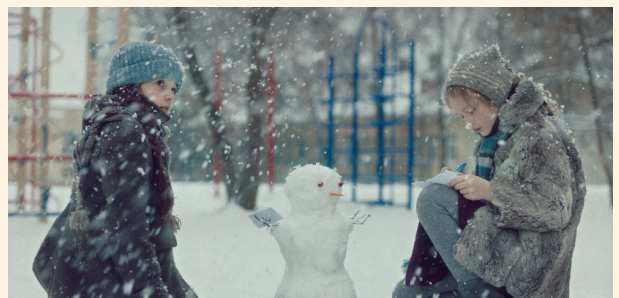
Naktinis seansas
Algimantas Puipa
Lietuva
Vaidybinis

Nr. 24
John Andreas Andersen
Norvegija, Lietuva
Vaidybinis

Paskutinis rokenrolas
Elizabete Gricmane, Ramunė Rakauskaitė
Latvija, Lietuva
Dokumentinis

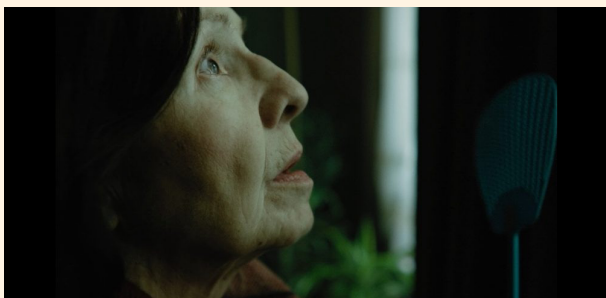
Paslaptis
Kęstutis Drazdauskas
Lietuva
Vaidybinis

Pavasario kapela
Vesta Juocevičiūtė
Lietuva
Interaktyvus kino projektas

Pietinia Kronikas
Ignas Miškinis
Lietuva
Vaidybinis

Reminiscencija
Kristijonas Dirsė
Lietuva
Vaidybinis

Schizo
Laurynas Matulionis
Lietuva
Vaidybinis

Sesės
Laurynas Bareiša
Lietuva, Latvija
Vaidybinis

Šokis plus miestas
Lina Lužytė
Lietuva
Dokumentinis

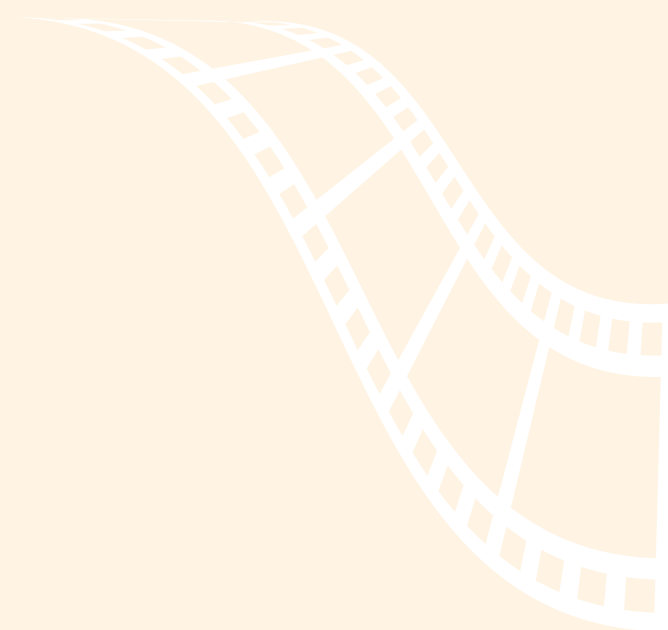
Ta, kuri žino
Eglė Davidavičė
Lietuva, Prancūzija
Animacinis

Tušinukas
Adas Burkšaitis
Lietuva
Vaidybinis

Vertinimas
Laura Kazbaraitė
Lietuva
Vaidybinis

BENDRA LIETUVOS KINO STATISTIKA

2024 m. kino valstybinio finansavimo projektams skiriamos lėšos sudarė 8,36 mln. eurų ir, palyginus su 2023 m., išaugo apie 16 proc.

Kino valstybinis finansavimas 2024 m.

Skirtas finansavimas	Suma (eurais)
Kino filmų gamybos ir filmų parengiamųjų darbų projektams	6 554 642
Kino kultūros sklaidos projektams, įskaitant tęstiniais kino festivaliams	1 085 000
Kino filmų platinimo Lietuvoje projektams	101 229
Kino kūrėjų individualioms ir edukacinėms stipendijoms	216 100
Kino filmų sklaidos užsienyje projektams	147 132
ES programos „Kūrybiška Europa“ paprogramės „MEDIA“ finansuotų projektų bendrojo finansavimo priemonės projektams	217 140
M. K. Čiurlionio 150-osioms gimimo metinėms skirto televizinio dokumentinio filmo gamybos darbų konkurso projektams	39 950

Bendros kino rodymo pajamos 2024 m. siekė 23,5 mln. eurų – beveik 10 proc. daugiau nei 2023 m.

Bendros kino rodymo pajamos 2020–2024 m.

Metai	Bendros pajamos (eurais)
2020	8 475 003
2021	7 754 385
2022	18 106 268
2023	21 473 755
2024	23 534 512

Aurimo Valujavičiaus dokumentinis filmas „Irkla is per Atlantą“ tapo žiūroviškiausiu lietuvišku filmu kino teatruose ir daugiausia žiūrovų sulaukusi u dokumentiniu filmu Lietuvos kino istorijoje. Antras lietuviškas filmas pagal žiūrovų skaičių – Tado Vidmanto „Milijonieriaus palikimas“.

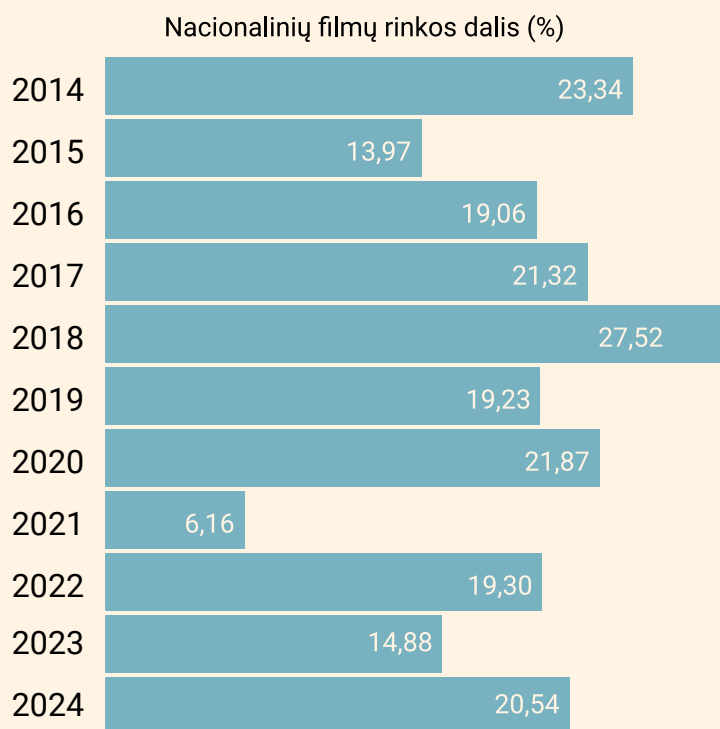
2024 m. Lietuvos kino teatruose rodytų filmų TOP-10 (pagal žiūrovų skaičių)

	Filmo pavadinimas	Kilmės šalis	Žiūrovų skaičius	Pajamos (eurais)
1	Išvirkščias pasaulis 2	JAV, Japonija	226 591	1 308 628
2	Bjaurusis aš 4	JAV	208 807	1 201 417
3	Irkla is per Atlantą	Lietuva	195 397	1 319 614
4	Milijonieriaus palikimas	Lietuva	194 206	1 373 449
5	Kung Fu Panda 4	JAV	151 283	872 565
6	Vajana 2	JAV, Kanada	144 119	891 792
7	Mes dedame tašką	JAV	118 875	856 146
8	Kopa: antra dalis	JAV, Kanada	102 575	815 729
9	Deadpool ir Ernis	JAV	99 701	766 286
10	Garfildas	JAV	98 478	531 311

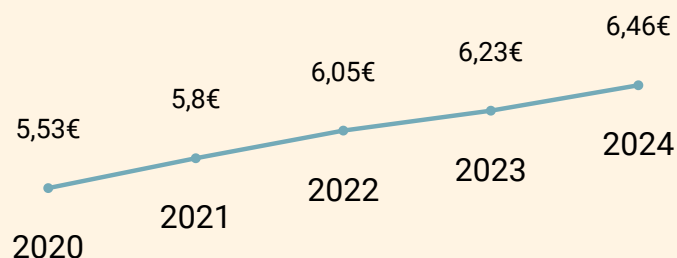
Kino teatruose apsilankė 3,6 mln. žiūrovų (2023 m. – 3,4 mln.) ir įvyko 259 filmų premjeros, iš kurių – 24 nacionalinės premjeros. Kino repertuaruose iš viso buvo parodyti 394 filmai. 20,5 proc. iš jų sudarė nacionaliniai filmai, sulaukę 747,9 tūkst. žiūrovų – 45,71 proc. daugiau nei 2023 m.

Nacionalinių filmų rinkos dalis 2014–2024 m.

Metai	Žiūrovų skaičius (iš viso per metus)
2014	3 246 000
2015	3 331 612
2016	3 668 370
2017	4 060 862
2018	4 274 107
2019	4 151 712
2020	1 533 084
2021	1 337 598
2022	2 994 844
2023	3 449 159
2024	3 641 122

Didžiausias šalies kino platintojas buvo „ACME Film“, kuris 2024 m. užėmė beveik 31 proc. rinkos. Antroje ir trečioje vietose – „Dukine Film Distribution“ (20,9 proc.) ir „Theatrical Film Distribution“ (17,7 proc.). Rinkoje dominavo „Walt Disney Studios Motion Pictures International“ (16,9 proc.) ir „Universal Pictures“ kino studijų filmai (15,2 proc.).

Šalyje iš viso veikė 21 kino teatras. Vilniaus apskrityje – 7, Kauno ir Klaipėdos – po 3, Šiaulių ir Panevėžio – po 2, Tauragės, Utenos, Alytaus ir Marijampolės apskrityse – po 1.

Lietuvos kino teatrai (pagal apskritis) 2024 m.

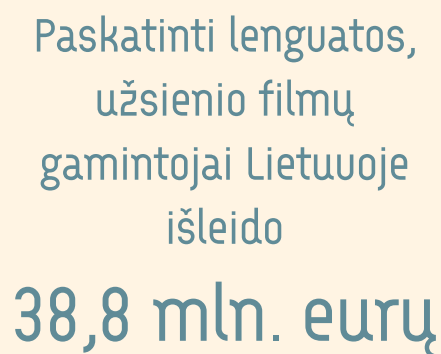
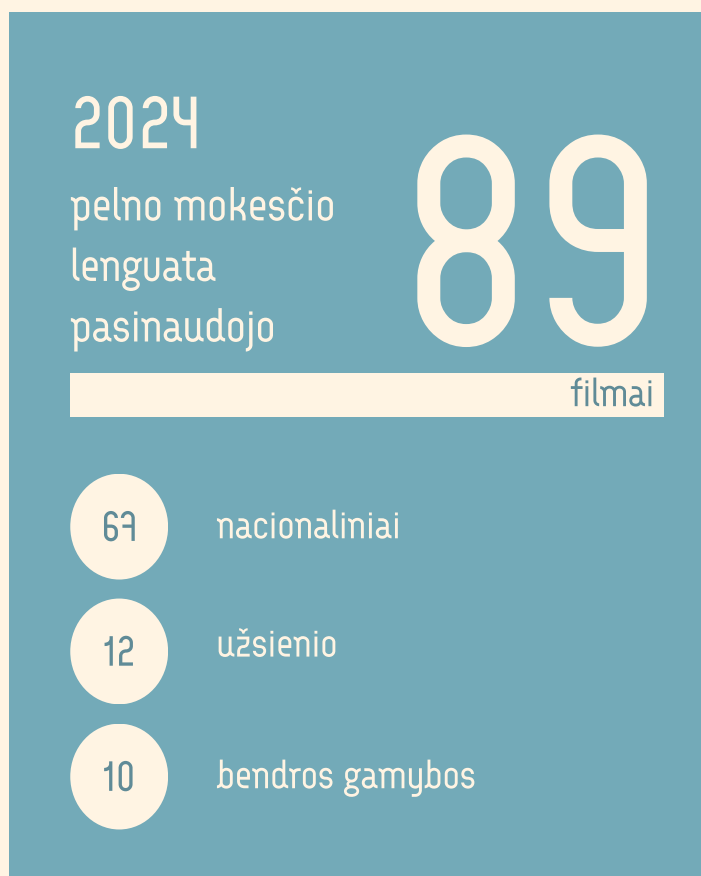
FILMŲ GAMYBA

PELNO MOKESČIO LENGVATOS REZULTATAI

Lietuvoje nuo 2014 m. veikia pelno mokesčio lengvata filmų gamybai, kuri sudaro palankias kino gamybos sąlygas Lietuvos ir užsienio filmų kūrėjams šalyje. Ja pasinaudoti gali Lietuvoje veikiančios verslo įmonės, neatlygintinai suteikdamos lėšų filmo gamintojui ir taip mažindamos apmokestinamąsias pajamas bei mokamą pelno mokestį.

2024 m. filmų gamintojai, pasinaudoję lengvatos schema, iš Lietuvos įmonių surinko 18,1 mln. eurų neatlygintinų lėšų. Tai – antras sėkmingiausias rezultatas per lengvatos veikimo dešimtmetį. Praėjusiais metais iš viso finansuoti 89 nauji, pelno mokesčio lengvata pasinaudoję filmai: 67 nacionaliniai, 12 užsienio ir 10 bendros gamybos kino projektų. Pasinaudoję lengvata, pernai Lietuvoje užsienio filmų gamintojai išleido net 38,8 mln. eurų.

2024 m. pelno mokesčio lengvatos rezultatai

Dėl sklandaus lengvatos veikimo, aukštos teikiamų paslaugų kokybės ir tinkamų lokacijų, Lietuva ir toliau išlieka patraukli užsienio projektų kūrėjams. Kaip ir 2023 m., didžiausią užsienio projektų dalį sudarė Vokietijos projektai (4). Lietuvoje po 2 projektus filmavo Suomija ir Švedija, po 1 – Lenkija, JAV, Norvegija ir Prancūzija.

Daugiausia investicijų 2024 m. surinko vokiečių serialas „Smilos sniego jausmas“, gavęs 2,68 mln. eurų. Vokiečių serialo „Sisi“ ketvirtas sezonas gavo 2,2 mln. eurų. JAV serialas „Tiesa ir įsitikinimai“ ir švedų serialas „Kruizas“ surinko po 1,1 mln. eurų, suomių filmas „Kalevala“ – 745 tūkst. eurų investicijų.

Didžiausią investicijų sumą iš nacionalinių projektų surinko mažumos bendros gamybos filmas „Tamsos padaras“ – 719 tūkst. eurų, mažumos bendros gamybos filmas „Trolė vardu Brenda“ – 665 tūkst. eurų ir animacinio serialo „Smalsučiai“ (angl. „Stomp! Stomp! Rhinos!“) antras sezonas – 494 tūkst. eurų.

Daugiausia investicijų 2024 m. surinkę projektai

Užsienio projektai

	Projekto pavadinimas	Projekto šalis	Gauta suma (eurais)	Filmavimo paslaugas suteikė
1	Smilos sniego jausmas	Vokietija	2 684 115	UAB „Baltic Film Services“
2	Sisi (4 sezonas)	Vokietija	2 201 050	UAB „Nordic Productions“
3	Tiesa ir įsitikinimai	JAV	1 097 105	UAB „Baltijos filmų paslaugos“
4	Kruizas	Švedija	1 096 500	UAB „Dansu“
5	Kalevala	Suomija	744 850	UAB „Paprika filmai“

Nacionaliniai projektai

	Projekto pavadinimas	Gauta suma (eurais)	Gamintojas
1	Tamsos padaras	718 800	VŠĮ „Filmai LT“
2	Trolė vardu Brenda	664 824	UAB „Artbox“
3	Smalsučiai (2 sezonas)	494 400	UAB „OAK9 Entertainment“

2024 m. buvo išduotos 186 investicinės pažymos 126 investuotojams. Iš viso per 2014–2024 m. laikotarpį, pasinaudojus lengvata, į filmų gamybą investavo 368 Lietuvos įmonės, o lengvata buvo panaudota 561 filmo finansavimui. 43 Lietuvos įmonės praėjusiais metais lengvata pasinaudojo pirmą kartą.

Pelno mokesčio lengvata ne tik sudaro palankesnes sąlygas kino gamybai Lietuvoje, bet yra naudinga ir kitiems sektoriams. Išaugusios filmų gamybos apimtys suteikia tūkstančius laikinų darbo vietų, atvykstant filmavimo grupėms iš užsienio skatinama maitinimo, transporto, lokacijų ir įrangos nuomos, apgyvendinimo paslaugų sektorių veikla.

2023 m. gruodį LR Seimas pritarė siūlymui pelno mokesčio lengvatą pratęsti iki 2028 m. gruodžio 31 d. Atnaujintos pelno mokesčio įstatymo kino lengvatos nuostatos įsigaliojo 2024 m. sausio 1 d.

2024 m. spalio 1 d. įsigaliojo nauja Lietuvos Respublikoje gaminamo filmo kultūrinio turinio ir gamybos vertinimo tvarkos aprašo redakcija. Šis teisės aktas reglamentuoja filmo kvalifikacijos ir investicijos pažymų, naudojamų pelno mokesčio lengvatos filmų gamybai administravime, išdavimo tvarką.

FILMŲ GAMYBA

FILMŲ PARENGIAMŲJŲ IR GAMYBOS DARBŲ FINANSAVIMAS

Valstybinio parengiamųjų ir gamybos darbų finansavimo tikslas – sudaryti sąlygas kurti nacionalinius filmus, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos kino įstatymo 3 straipsnyje.

Projektų finansavimo konkursai skelbiami 2 kartus per metus. Lietuvos kino centro darbuotojai, atlikę paraiškų administracinį vertinimą, perduoda paraiškas ekspertų komisijoms.

Paraiškas pagal filmų rūšis vertina 4 – vaidybinių filmų parengiamųjų filmo darbų, vaidybinių filmų gamybos darbų, dokumentinių filmų projektų vertinimo ir animacinių filmų projektų vertinimo – ekspertų komisijos. Kiekvieną iš jų sudaro 3 nariai, renkami iš kino meno kūrėjų, filmų gamintojų ir profesionalių kino meno vertintojų.

2024 m. filmų gamybos darbams iš viso buvo skirti 6 mln. eurų (2023 m. – 5,27 mln. eurų), o parengiamiesiems filmų darbams – 503,5 tūkst. eurų (2023 m. – 435 tūkst. eurų).

Parengiamųjų ir gamybos darbų finansavimas 2019–2024 m.

Metai	Skirta filmų gamybos darbams (eurais)	Skirta filmų parengiamiesiems darbams (eurais)
2019	3 715 009	655 641
2020	6 763 870	948 774
2021	4 534 181	358 930
2022	4 997 158	491 550
2023	5 266 127	434 900
2024	6 051 190	503 452

Filmo parengiamieji darbai apima filmo scenarijaus kūrimą ir filmo vystymą. Filmų scenarijaus kūrimo darbams finansavimas skirtas 8 projektams (41,5 tūkst. eurų), o filmų vystymo darbams – 20 projektų (462 tūkst. eurų).

Finansavimas filmų gamybos darbams skirtas 63 projektams. Daugiausia – 22 vaidybiniais ilgametražiams (3,95 mln. eurų), 17 dokumentinių ilgametražių (859 tūkst. eurų) ir 5 animaciniams trumpametražiams (338 tūkst. eurų) filmams.

Filmų gamybos darbams skirtas finansavimas 2024 m.

Filmo kategorija	Projektų skaičius	Skirta bendra suma (eurais)
Vaidybinis ilgametražis	22	3 952 500
Vaidybinis trumpametražis	9	298 590
Dokumentinis ilgametražis	17	859 000
Dokumentinis trumpametražis	6	124 100
Dokumentinis kelių dalių	1	78 000
Animacinis trumpametražis	5	338 000
Animacinis kelių dalių	2	301 000
Interaktyvus	1	100 000

FILMŲ GAMYBA

NACIONALINIŲ FILMŲ PLATINIMO PROJEKTŲ FINANSAVIMAS

Siekiant skatinti nacionalinio kino matomumą ir prieinamumą bei sudaryti sąlygas efektyvesniam nacionalinių filmų platinimui Lietuvoje, teikiamas nacionalinių filmų platinimo projektų valstybinis finansavimas (ne konkurso būdu).

2024 m. finansavimas buvo skirtas 17 filmų platinimo projektų. Tarp jų – 8 vaidybinių ir 8 dokumentinių filmų bei 1 trumpametražių filmų programos platinimui, kuriems iš viso paskirstyta 101,2 tūkst. eurų suma.

Finansuoti filmų platinimo projektai 2024 m.

Filmo rūšis	Projektų skaičius	Skirta suma (eurais)
Vaidybinis filmas	8	50 271
Dokumentinis filmas	8	44 079
Trumpametražių filmų programa	1	6 880

Nuo 2024 m. rugpjūčio 1 d. įsigaliojo Nacionalinių filmų platinimo projektų valstybinio finansavimo taisyklių reikalavimas, pagal kurį visi paraiškose nurodyti filmai, išskyrus interaktyvius filmus, jų platinimo metu privalo būti pritaikyti kurtiesiems ir neprigirdintiems bei neregiam ir silpnaregiam. Finansuoti filmai su subtitrais kurtiesiems ir neprigirdintiems (SKN) ir jų garsinio vaizdavimo failai taip pat turi būti perduodami Lietuvos audiosensorinei bibliotekai.

2024 m. kurtiesiems ir neprigirdintiems bei neregiam ir silpnaregiam jau buvo pritaikyti 8 filmai: „5 ½ meilės istorijos viename Vilniaus bute“, „Kaimiečiai“, „Sesės“, „Gardutė“, „Zero Zone“, „Pietinia Kronikas“, „Kalėdų eglutės gyvenimas ir mirtis“ ir „Naktinis seansas“.

VšĮ „Lithuanian Shorts“ trumpametražių filmų programa „Trumpas kinas. Nauji balsai“ ir 5 filmai – „Mūza“, „5 ½ meilės istorijos viename Vilniaus bute“, „AMOR“, „Kaimiečiai“, „Mano laisvė“ – buvo platinti ne tik kino teatruose ir kino salėse, bet ir užsakomųjų vaizdo paslaugų platformų programose.

FILMŲ GAMYBA

STIPENDIJOS KINO KULTŪROS AR MENO KŪRĖJAMS

Lietuvos kino centras kino kultūros ar meno kūrėjams skiria dviejų rūšių stipendijas – individualias ir edukacines.

Individuali stipendija skiriama kūrybinei raiškai skatinti: filmo scenarijaus pirmosios versijos arba televizijos dramos serialo pirmos serijos scenarijaus rašymui, dokumentinio kino projekto tiriamojo darbo ir išplėstinės scenarijaus traktuotės rašymui, tyrimų kino ar Lietuvos kino istorijos srityse vykdymui, straipsnių, mokomosios medžiagos ar kitų įvairių formatų publikacijų rengimui. Individuali stipendija skiriama konkurso būdu kartą per metus.

Edukacinė stipendija skiriama dalyvavimui veikloje, kuri skirta profesiniam meistriškumui tobulinti mokymų programose. Paraiškos edukacinei stipendijai gauti priimamos visus metus. Edukacinė stipendija skiriama tęstinės atrankos būdu, neskelbiant konkurso.

Paraiškas gauti individualią ir edukacinę stipendijas vertina Stipendijų kino kultūros ar meno kūrėjams vertinimo ekspertų komisija (toliau – ekspertų komisija). Iki 2024 m. birželio mėn. ekspertų komisiją sudarė 4 nariai, po to – 3 nariai, renkami iš kino meno kūrėjų, filmų gamintojų ir profesionalių kino meno vertintojų.

Remiantis ekspertų komisijos rekomendacijomis, kūrėjams skirtos 29 individualios stipendijos (2023 m. – 26). Daugiausia – scenarijaus ir išplėstinės scenarijaus traktuotės rašymui bei tyrimo darbams. Individualioms stipendijoms buvo paskirstyta 129,6 tūkst. eurų suma – 44 proc. daugiau nei 2023 m.

2024 metais individualioms
stipendijoms paskirstyta
129,6 tūkst. eurų –
44 %
daugiau nei 2023 metais

Nuo 2024 m. skiriamos stipendijos dydis sudaro 800 eurų per mėnesį (2023 m. – 600 eurų). Stipendijos kūrėjams skiriamos skirtingam laikotarpiui, atsižvelgiant į suplanuotas vykdyti veiklas ir jų trukmę.

Dar daugiau, t. y. 50 proc., palyginus su 2023 m., išaugo parama edukacinėms stipendijoms. 2024 m. buvo skirtos 65 edukacinės stipendijos kultūros ar meno kūrėjams, kuriems paskirstyta 86,5 tūkst. eurų suma. 2023 m. buvo skirtos 59 edukacinės stipendijos, kurių bendra suma sudarė 57,3 tūkst. eurų.

2024 metais edukacinėms
stipendijoms paskirstyta
86,5 tūkst. eurų –
50 %
daugiau nei 2023 metais

Naudodamiesi gautomis edukacinėmis stipendijomis, kūrėjai dalyvavo įvairiose dirbtuvėse, nuotoliniuose ir gyvuose mokymuose bei mokymų programose, kurias sudaro daugiau nei viena sesija skirtingose šalyse. Didžioji dalis edukacinių veiklų vyko Europoje, iš kurių daugiausia – Vokietijoje, Ispanijoje ir Estijoje, bet taip pat ir už Europos ribų (pvz., Meksikoje, Indijoje, Tailande).

2024 m. buvo skirtos 8 stipendijos Ukrainos piliečiams, kino kultūros ar meno kūrėjams. Fiksuotas vienos stipendijos dydis – 1,8 tūkst. eurų, ji skirta 3 mėnesių veiklos vykdymo laikotarpiui. Stipendijomis siekta palaikyti Ukrainos piliečių, kino kultūros ar meno kūrėjų kūrybinę veiklą, skatinti jų bendradarbiavimą su Lietuvos Respublikos kino bendruomene kino kultūros ar meno bei kino kultūros sklaidos srityse.

FILMŲ SKLAIDA

KINO KULTŪROS SKLAIDOS FINANSAVIMAS

Lietuvos kino centro finansavimas kino kultūros sklaidos projektams skiriamas siekiant sudaryti reikiamas sąlygas profesionalaus kino meno populiarinimui.

Šios programos lėšomis gali būti finansuojami Lietuvoje rengiami kino kultūros ar meno, kino industrijos renginiai, leidiniai, pristatantys kino meno raidos procesus ir profesionali kritinė, analitinė refleksija įvairiose medijose, Lietuvoje rengiami kino festivaliai ir tęstiniai kino festivaliai.

Per metus skelbiami 2 konkursai, skirti kino kultūros sklaidos veiklų ir tęstinių kino festivalių finansavimui. Paraiškas vertina Kino kultūros sklaidos projektų vertinimo ekspertų komisija, sudaryta iš 5 narių.

Praėjusiais metais finansavimas buvo suteiktas 45 kino kultūros sklaidos projektams, kuriems skirta 605 tūkst. eurų suma, ir 3 tęstiniams kino festivaliams – „Nepatogus kinas“, „Kino pavasaris“ ir „Scanorama“, kuriems skirta 480 tūkst. eurų suma.

Finansuoti tęstiniai kino festivaliai 2024 m.

	Projekto vykdytojas	Projekto pavadinimas	Skirta suma (eurais)
1	Lietuvos žmogaus teisių centras	18-asis tarptautinis dokumentinių filmų festivalis „Nepatogus kinas“	103 000
2	VšĮ „Kino pavasaris“	29-asis Vilniaus miesto kino festivalis „Kino pavasaris“	236 000
3	VšĮ „Kino aljansas“	Europos šalių kino forumas „Scanorama“	141 000

Tarp finansavimą gavusių kino kultūros sklaidos, išskyrus tęstinius kino festivalius, projektų – skirtingas nišas užpildantys, ne vienerius metus organizuojami renginiai ir festivaliai, tokie kaip „Vilniaus trumpųjų filmų festivalis“, „Lokys, liūtas ir šakelė“, „Pirmoji banga“, „Baltijos banga“, „Kinas po žvaigždėmis“, „BLON animacijos ir videožaidimų festivalis“, „Vilniaus queer festivalis“, „Suspaustas laikas“ ir „Mondo Bizarro“.

Kuris laikas pastebima, kad kino kultūros ugdymui skirtos veiklos iš sostinės ir didžiųjų miestų plinta į mažesnius miestus. Panevėžio kino centras „Garsas“ organizuoja renginį „Nacionalinis kinas“ ir festivalį „Europos kinas ir dieną, ir naktį“, „Marijampolės telekinas“ – renginį „Spindulio“ kinas po atviru dangumi“, „Alytaus telekinas“ – renginį „Kinas veža“, Ukmergės kultūros centras vykdo meno populiarinimo programą „KINAS+“, Utenos A. ir M. Miškinų viešoji biblioteka užsiima lietuvių dokumentinio kino sklaida.

Dalis renginių organizuojami ne viename mieste, pvz., 18-asis Vilniaus trumpųjų filmų festivalis ir festivalis „Lokys, liūtas ir šakelė“ savo filmus rodo didžiųjų miestų kino teatruose, o kino renginiai „Scanoramos vasara“ ir „Sidabrinės gervės naktys“ pristatomi skirtinguose, dažnai mažesniuose miestuose ir miesteliuose. Kai kurie finansuoti projektai priskiriami visai Lietuvai, nes vyksta internetu arba neturi konkrečios vietos (pvz., knygų rengimas), todėl žemėlapyje nežymimi.

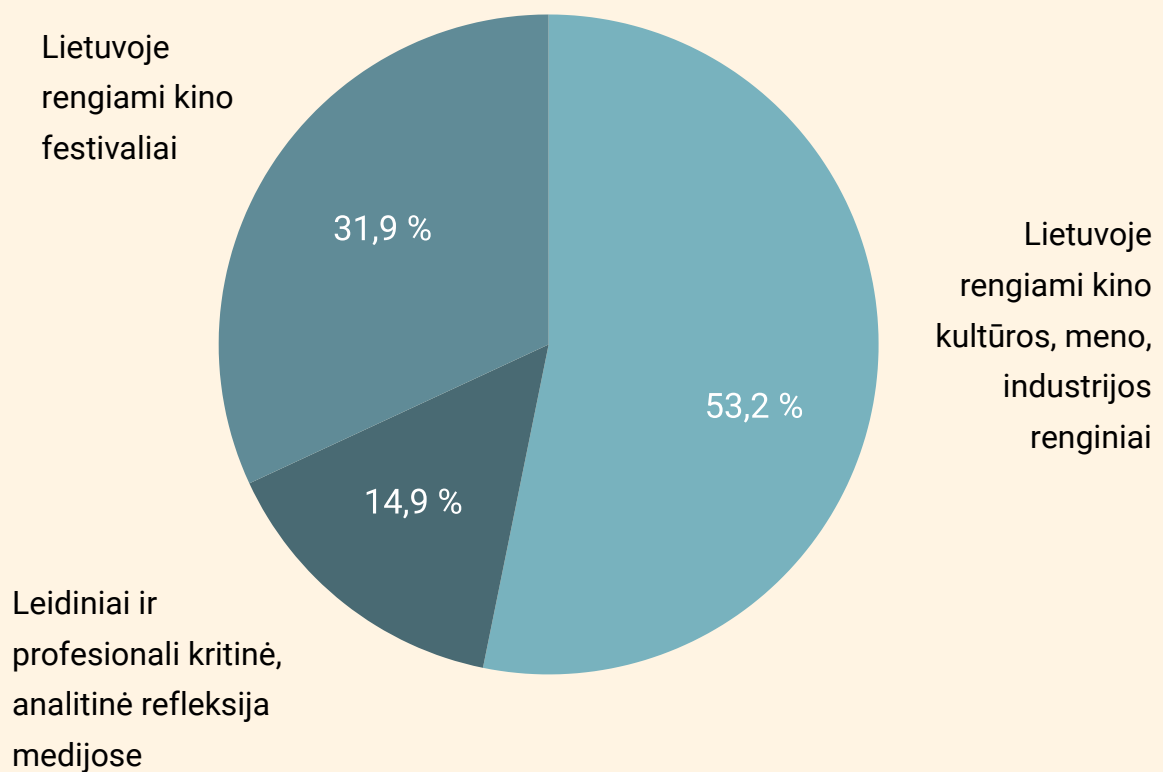
2024 m. finansuoti kino kultūros sklaidos projektai Lietuvoje (pagal apskritis)

2024 m. finansuoti kino kultūros sklaidos projektai, išskyrus tęstinius kino festivalius, pagal veiklos tipą*

Veiklos tipas	Projektų skaičius
Lietuvoje rengiami kino kultūros, meno, industrijos renginiai	25
Leidiniai ir profesionali kritinė, analitinė refleksija medijose	7
Lietuvoje rengiami kino festivaliai	15

*Kai kurie projektai atitinka kelis veiklos tipus

FILMŲ SKLAIDA

FILMŲ SKLAIDOS UŽSIENYJE FINANSAVIMAS

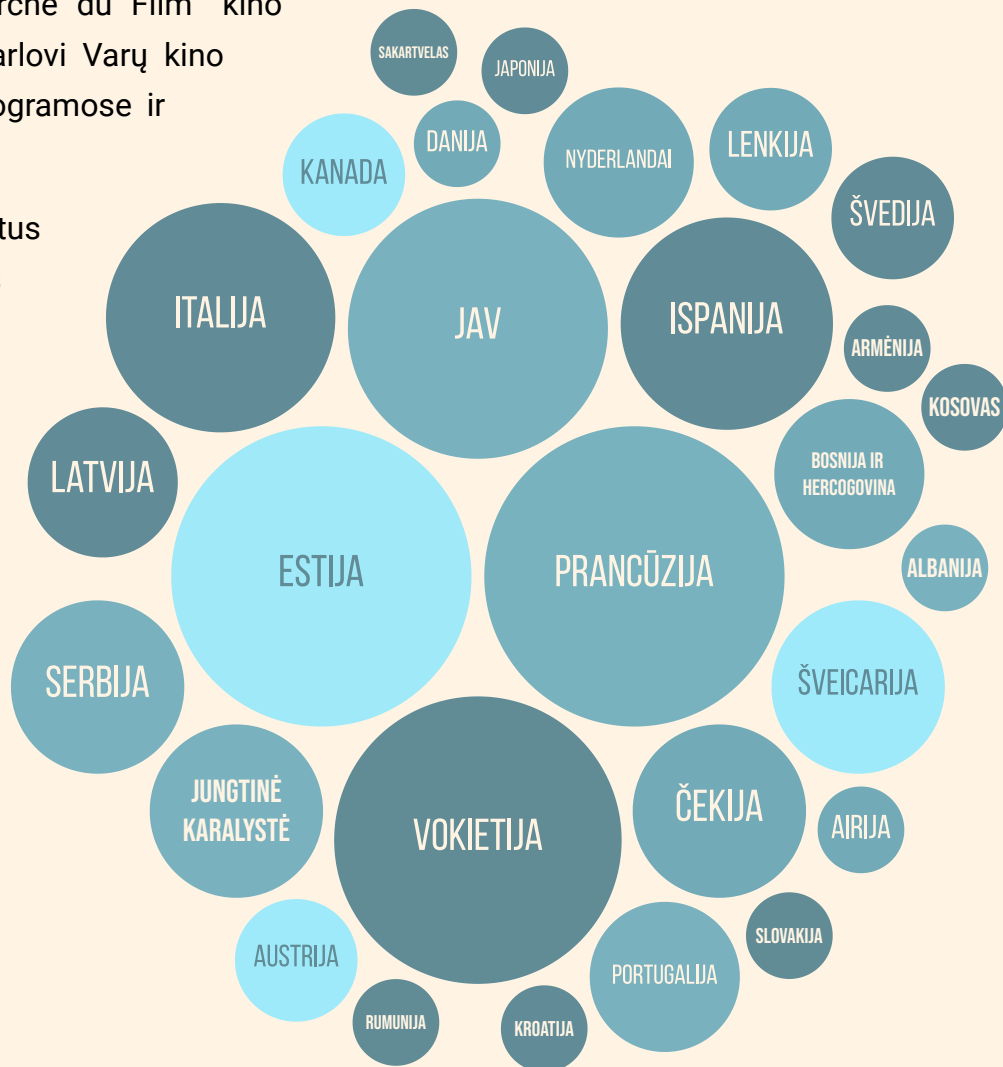
Filmų sklaidos užsienyje projektų valstybinis finansavimas suteikia galimybę kino kūrėjams pristatyti savo projektus koprodukcijos forumuose ar kituose renginiuose ir parodyti naujus filmus įvairiuose kino festivaliuose, įskaitant aukščiausios klasės tarptautinius festivalius. Parama projektams teikiama visus metus.

2024 m. iš viso buvo finansuoti 102 filmų sklaidos užsienyje projektai, kuriems bendrai skirta suma sudarė 147 tūkst. eurų. Palyginus su 2023 m., finansuotų projektų skaičius išaugo 20 proc.

Gavę finansavimą Lietuvos kūrėjai dalyvavo Berlyno kino festivalyje ir jo metu vykstančioje koprodukcijos mugėje, Lokarno kino festivalyje, Amsterdamo dokumentinių filmų festivalyje, Talino „Juodųjų naktų“ kino festivalyje, Kanų kino festivalyje ir festivalio metu vykstančioje „Marché du Film“ kino mugėje, Venecijos ir Karlovi Varų kino festivalių industrijos programose ir kituose renginiuose.

Pristatydami kino projektus ir naujausius savo filmus kūrėjai iš viso apsilankė 28 šalyse visame pasaulyje. Daugiausia pristatymų vyko Estijoje ir Prancūzijoje (po 12), Vokietijoje (11), JAV (9), taip pat Italijoje, Ispanijoje, Čekijoje, Jungtinėje Karalystėje, Šveicarijoje ir Serbijoje.

Nacionalinių filmų sklaida užsienyje 2024 m.

FILMŲ SKLAIDA

KINO KRITIKAI TARPTAUTINIUIOSE FESTIVALIUOSE

Lietuvos kino centras kompensuoja Lietuvos kino kritikų, dalyvaujančių tarptautiniuose kino festivaliuose, išlaidas. Tokiu būdu kino kritikams sudaromos sąlygos visuomenei pristatyti informaciją apie tarptautiniuose kino festivaliuose ir jų kino industrijos mugėse dalyvaujančius šalies kino kūrėjus ir gamintojus, nacionalinius filmus ir tarptautines kino naujienas.

Kino kritikai gali teikti paraiškas dėl finansavimo dalyvaujant 9 tarptautiniuose kino festivaliuose. 2024 m. daugiausia kino kritikų prašymų sulaukta dėl dalyvavimo Berlyno filmų festivalyje ir Europos kino mugėje, Kanų, Venecijos ir Talino „Juodųjų naktų“ kino festivaliuose. Kino kritikų teikiamus prašymus vertina Lietuvos delegacijos kino kritikų, dalyvaujančių tarptautiniuose kino festivaliuose, atrankos komisija.

Praėjusiais metais finansavimą gavo 18 kino kritikų, o bendra jiems skirta suma sudarė 9,3 tūkst. eurų.

Skirtas finansavimas kino kritikams 2024 m.

Tarptautinio kino festivalio pavadinimas	Dalyvusių kino kritikų skaičius	Kompensuota išlaidų suma vienam kino kritikui (eurais)
Berlyno filmų festivalis, Europos kino mugė	4	450
Kanų kino festivalis	4	550
Ansi animacinių filmų festivalis	1	600
Karlovi Varų kino festivalis	1	500
Lokarno kino festivalis	1	600
Venecijos kino festivalis	3	500
Leipcigo animacinių ir dokumentinių filmų festivalis	1	500
Talino kino festivalis „Juodosios naktys“	2	500
Amsterdamo dokumentinių filmų festivalis	1	600

LIETUVOS KINO CENTRO RENGINIAI IR INDUSTRIJOS ATSTOVAVIMAS

Lietuvos kino centras organizuoja ir finansuoja įvairius kino kultūros renginius šalyje ir užsienyje, atstovauja Lietuvos kino industriją festivalių metu vykstančiuose industrijai skirtuose renginiuose, organizuoja mokymus ir prisideda prie tarptautinių fondų veiklos.

Kultūros atašė veiklos kino srityje

2024 m. Lietuvos kino centras skyrė finansavimą ir prisidėjo prie 12 kultūros atašė veiklų kino srityje. Tarp jų – jau tradicija tapę Baltijos šalių kino festivaliai Niujorke, Londone ir Stokholme bei lietuvių kino festivalis Berlyne.

Kultūros atašė veiklos kino srityje 2024 m.

Renginys / veikla	Šalis
Lietuvos kino pristatymas Milano sinematekoje	Italija
Lietuvos kino rezidencija Pigneto filmų festivalyje	Italija
Audriaus Stonio filmų programos pristatymas	Izraelis
Lietuvos, kaip pagrindinės viešnios, dalyvavimas tarptautiniame Upsalos trumpametražių filmų festivalyje	Švedija
Lietuvių filmų ir kino industrijos programos pristatymas 3-iajame tarptautiniame Baltijos jūros šalių festivalyje Stokholme	Švedija
Lietuviškų filmų pristatymas filmų programose „Focus Lithuania“ ir „East by Southeast“ Danijos nacionalinio kino instituto filmotekoje „Cinematket“	Danija
7-asis Niujorko Baltijos šalių kino festivalis	JAV
Lietuviško filmo pristatymas filmų programoje „Our Burning World“ „Bozar“ kultūros centre	Belgija
14-asis lietuvių kino festivalis „Litauisches Kino Goes Berlin“	Vokietija
4-asis Baltijos šalių kino festivalis Londone	Jungtinė Karalystė
Lietuvos kino dienos Kyjive ir Lvive	Ukraina
Deimanto Narkevičiaus filmo „Čiulbanti siela“ pristatymas	Japonija

Nacionalinio kino pristatymas užsienyje

2024 m. Lietuvos kino industrija buvo pristatyta stenduose Kanų kino festivalio „Marché du Film“ kino mugėje, Berlyno kino festivalio Europos kino mugėje, Ansi animacinių filmų festivalio Tarptautinėje animacijos filmų mugėje ir Klermono-Ferano festivalio trumpametražių filmų mugėje. Pristatymų stenduose tikslas – supažindinti kino industrijos atstovus iš viso pasaulio su naujausiais lietuviškais filmais ir dar tebevystomais projektais, konsultuoti koprodukcijos, sklaidos ir kitais su kino lauku susijusiais klausimais.

Lietuvos kino centras organizavo renginius Lietuvos sezono Prancūzijoje metu, iš kurių didžiausias – Paryžiaus Pompidou nacionaliniame meno ir kultūros centre surengta dokumentinio kino režisieriaus Audriaus Stonio darbų retrospektyva. Renginio metu buvo pristatyti dvidešimt A. Stonio filmų: nuo trumpametražio „Atverti duris ateinančiam“ (1989 m.) iki Prancūzijoje pirmą kartą parodyto „Laiko tiltai“ (2018 m.).

Strasbūre buvo surengtas Lietuvos kino centro, Europos audiovizualinės observatorijos ir Europos paramos fondo „Eurimages“ organizuotas renginys „Celebrating 30 Years of European and International Film Co-production“, skirtas paminėti 1994 m. įsigaliojusios Europos konvencijos dėl bendros kinematografinės gamybos 30-metį. Šis renginys buvo vienas iš oficialių Lietuvos pirmininkavimo Europos Tarybos Ministrų komitetui renginių.

Kino renginiai Lietuvoje

Praėjusiais metais įvyko 15-ieji Nacionaliniai kino apdovanojimai „Sidabrinė gervė“, kuriuos organizuoja Lietuvos kino centras ir Audiovizualinių kūrinių autorių teisių asociacija „AVAKA“. Daugiausia apdovanojimų pelnė filmų „Tu man nieko neprimeni“ (rež. Marija Kavtaradze) ir „Čiulbanti siela“ (rež. Deimantas Narkevičius) kūrybinės komandos. Pirmą kartą buvo įteiktas apdovanojimas už kino kultūros sklaidą, kuris atiteko lietuviškų trumpametražių filmų agentūrai „Lithuanian Shorts“, o „Aukštinė gervė“ už viso gyvenimo nuopelnus pelnė kino kritikė Živilė Pipinytė.

Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje 8-ąją kartą buvo surengtos „Baltijos kino dienos“. Nemokamo renginio metu žiūrovai turėjo galimybę susipažinti su geriausiais pastarųjų metų estų ir latvių filmais. Renginys „Baltijos kino dienos“ kasmet simboliškai sujungia Lietuvos, Latvijos ir Estijos kiną Baltijos kelio metinių proga.

Rudenį įvyko Europos kino akademijos iniciatyva įgyvendinamas renginys „Jaunojo žiūrovo kino diena“. Jo metu 12–19 m. moksleiviai iš įvairių Lietuvos mokyklų buvo kviečiami nemokamai pamatyti režisierės Charlotte Regan filmą „Ieškotoja“, kuris 2023 m. buvo išrinktas geriausiu Europos filmu jaunimui.

Lietuvos kino centro mokymai

Lietuvos kino centras 2024 m. prisidėjo prie „CEE Animation Workshop“, „EKTRAN+“ ir „Less is More“ mokymų įgyvendinimo.

„CEE Animation Workshop“ – projektų tobulinimo ir prodiuserių įgūdžių gerinimo programa, skirta animacijos srities kino profesionalams. Į metus trunkančią programą praėjusiais metais buvo atrinkti du lietuvių animacinių filmų projektai – „Dirigentas“ (rež. Antanas Skučas, prod. Justė Michailinaitė, „Broom Films“) ir „Eglė žalčių karalienė“ (rež. Tomas Mitkus, prod. Vaida Nedzinskaitė-Mitkė, „Studio Mitkus“). Lietuvos kino centro, kaip programos partnerio, iniciatyva Vilniuje buvo surengtas pirmasis programos modulis, kuriame kaip kviestinė lektorė dalyvavo prodiuserė Agnė Adomėnė („Art Shot“).

„EKTRAN+“ mokymų programa skirta kino kūrėjams, vystantiems pirmojo ar antrojo ilgametražio vaidybinio filmo projektus. Mokymuose toliau plėtojamas filmo scenarijus ar scenarijaus traktuotė ir filmuojama viena filmo scena, didžiausią dėmesį skiriant stilistikos ir vizualinės kalbos paieškoms. Programoje gali dalyvauti tik projektai, kuriami partnerių šalių. Praėjusiais metais į ją buvo atrinktas filmo „Intymumas“ (rež. Irma Pužauskaitė, prod. Rūta Petronytė, „Smart Casual“) projektas.

2024 m. Lietuvos kino centras kartu su Latvijos kino centru ir Estijos kino institutu pasirašė sutartį dėl kino laboratorijos „Le Groupe Ouest“ idėjų vystymo ir scenarijaus rašymo mokymų programos „Less is More“ pritaikymo Baltijos šalims. Rugsėjo mėn. Prancūzijoje, Bretanės regione buvo surengti mokymai, kuriuose dalyvavo 12 kino industrijos atstovų iš Baltijos šalių, tarp kurių – 4 lietuviai: režisierius-scenaristas Nerijus Milerius ir režisierė-scenaristė Silvija Kuodytė bei stebėtojų funkcijas atlikę Lietuvos kino centro Filmų gamybos skyriaus vedėjas Deimantas Saladžius ir vaidybinių filmų gamybos darbų projektų vertinimo ekspertų komisijos narė Neringa Kažukauskaitė.

Tarptautinių fondų finansavimas

Lietuvos kino centras ne tik rūpinasi nacionalinio kino gamybos ir sklaidos finansavimu, bet taip pat prisideda ir prie Europos Tarybos kino paramos fondo „Eurimages“, pilotinės „Eurimages“ bendros serialų gamybos paramos programos, Europos solidarumo fondo Ukrainos filmams bei bendro Italijos ir Baltijos šalių bendrai vystomų kino projektų prizo.

„Eurimages“ yra Europos Tarybos paramos fondas, kurio tikslas – remti Europos šalių bendrą filmų gamybą, Europos filmų platinimą ir rodymą. Praėjusiais metais fondas 210 tūkst. eurų paramą skyrė filmui „Svečias“ (rež. Vytautas Katkus, prod. Marija Razgutė, „M-Films“). Lietuvos mažumos bendros gamybos filmams „Tigro Martindeilo išlikimo mo-

kykla“ (prod. „Artbox“), „Iki pergalės!“ (prod. „M-films“), „Nežinoma, moteris“ (prod. „Nafta Films“) atitinkamai buvo skirta 228 tūkst., 70 tūkst. ir 349 tūkst. parama. 2024 m. Lietuvos įmoka į fondą sudarė apie 146 tūkst. eurų.

2023 m. pabaigoje Lietuvos kino centras pasirašė sutartį dėl prisijungimo prie pilotinės „Eurimages“ bendros serialų gamybos paramos programos ir skyrė jai 120 tūkst. eurų. 2024 m. tarp šios pilotinės paramos programos, kuria siekiama skatinti nepriklausomus prodiuserius užmegzti tarptautinį bendradarbiavimą, finansuotų projektų pateko lietuviškas animacinis serialas „BFF“ (rež. Urtė Oettinger, prod. Agnė Adomėnė), gavęs 500 tūkst. eurų paramą.

Europos solidarumo fondui Ukrainos filmams 2024 m. Lietuva skyrė 50 tūkst. eurų. Šiuo fondu siekiama suteikti specialią paramą Ukrainos kino kūrėjams, padėti jiems įgyvendinti naujus projektus, užbaigti savo filmus ir skatinti bendrą Ukrainos ir kitų šalių kino gamybą. Lietuvos kino centras yra vienas iš fondo įkūrimo iniciatorių 2023-iaisiais ir kasmet prisideda prie jo finansiškai.

Italijos ir Baltijos šalių bendrai vystomų kino projektų prizas įsteigtas 2018 m. įgyvendinant susitarimą tarp Italijos ir Baltijos šalių kino institucijų. Prizui 20 tūkst. eurų skiria Italijos Generalinė kino direkcija ir 20 tūkst. eurų bendrai – Lietuvos kino centras, Latvijos kino centras ir Estijos kino institutas. 2024 m. 7 tūkst. eurų prizų buvo įvertintas režisieriaus Šarūno Mikulskio projektas „Hermano viltis“ (prod. „Nulinė Kopija“ ir „010 Films“).

„KŪRYBIŠKOS EUROPOS“ BIURO LIETUVOS MEDIA SKYRIAUS VEIKLA

„Kūrybiška Europa 2021–2027“ yra Europos Sąjungos programa, skirta remti Europos kultūros ir kūrybinį sektorių. Programa skirstoma į paprogrames KULTŪRA, MEDIA ir TARPSEKTORINĖ.

Paprogramė MEDIA yra skirta remti audiovizualinę industriją – kino, vaizdo žaidimų, virtualios realybės ir kt. sektorius, jų tarpusavio bendradarbiavimą, naujų talentų kūrybos ugdymą bei sklaidą.

Lietuvos kino centre veikia „Kūrybiškos Europos“ biuro Lietuvoje MEDIA skyrius, kurio pagrindinė veikla – atstovauti ir viešinti MEDIA paprogramę Lietuvoje, konsultuoti Lietuvos audiovizualinės industrijos profesionalus dalyvavimo MEDIA paprogramėje klausimais bei skatinti jų tarptautinį bendradarbiavimą su profesionalais iš kitų Europos šalių.

Nuo 2023 m. MEDIA skyrius administruoja Lietuvos kultūros įstaigų ir organizacijų dalyvavimo Europos Sąjungos programos „Kūrybiška Europa“ paprogramėje „MEDIA“ valstybinio bendrojo finansavimo priemone, kuria siekiama skatinti Lietuvos kino industrijos tarptautiškumą.

2024 m. finansavimas buvo skirtas 9 projektams, o bendra finansavimo suma sudarė 217 tūkst. eurų.

MEDIA paprogramės kofinansavimo rezultatai 2024 m.

	Projekto vykdytojas	Projekto pavadinimas	Skirta suma (eurais)
1	MB „Nieko“	„In Memory“	57 421
2	Lietuvos žmogaus teisių centras	Tarptautinis dokumentinių filmų festivalis „Nepatogus kinas“	20 098
3	VšĮ „Kino aljansas“	Festivalių tinklas MIOB „Judantys vaizdai – be sienų“	427
4	VšĮ „Kino aljansas“	Europos šalių kino forumas „Scanorama“	57 417
5	MB „Reklamos planas“	„Beyond the Blue“	25 324
6	VšĮ „A-One Films Baltic“	Europietišų filmų platinimas Lietuvoje	9 913
7	VšĮ „Kino pavasaris“	Dalyvavimas Europos festivalių tinkle SMART7	382
8	VšĮ „Kino pavasaris“	Vilniaus miesto kino festivalis „Kino pavasaris“	31 582
9	UAB „Europos kinas“	UAB „Europos kinas“ europietišų filmų platinimas Lietuvoje	14 576

2024 m. MEDIA skyrius kartu su audiovizualinės industrijos partneriais surengė 17 edukacinių, tinklaveikos ir programos bei jos rezultatų pristatymo veiklų, skirtų Lietuvos audiovizualinės industrijos įgūdžių stiprinimui ir MEDIA paprogramės viešinimui tarp profesionalų bei plačiosios auditorijos. Tarp jų:

- Sukuruota specialioji Vilniaus trumpųjų filmų festivalio programa „Europos istorijos“, kurią sudarė 5 trumpametražiai kylančių Europos kūrėjų filmai, paremti MEDIA paprogramės. Surengtas ir pristatytas vienas viešas nemokamas programos seansas Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje bei suteikta galimybė festivalio metu filmus žiūrėti nemokamoje internetinėje platformoje;
- Bendradarbiaujant su industrijos renginiais „Meeting Point Vilnius“, „Vasaros MEDIA studija“, „GameOn“ ir festivaliais „BLON“, „Scanorama“ ir „Nepatogus kinas“ surengtos užsienio lektorių dirbtuvės profesionalams, skirtos scenarijų rašymo, animacinių personažų vystymo, muzikos kūrimo vaizdo žaidimams, animacinių filmų platinimo, kino žurnalistikos ir kt. temomis;
- Surengti programos teikiamų galimybių pristatymai įvairioms auditorijoms: trumpametražių filmų kūrėjams industrinio renginio „Baltic Pitching Forum“ metu, kino prodiusavimo studentams paskaitoje Nacionalinėje kino mokykloje, vaizdo žaidimų kūrėjams festivalio „BLON“ metu ir dokumentikos kūrėjams „Nepatogaus kino“ industrijos dienoje;
- Kartu su „Kūrybiškos Europos“ biuro Lietuvoje KULTŪRA skyriumi surengtas programos dešimtmečio paminėjimo renginys, skirtas paramos gavėjams „10 metų „Kūrybiškos Europos“ – kas pasiekta ir ko laukti?“.

Bendradarbiaujant su kitų valstybių MEDIA biurais ir užsienio industrijos renginiais, surengtos 7 tarptautinės veiklos, skirtos paskatinti Europos industrijos profesionalų bendradarbiavimą, bendrų projektų įgyvendinimą ir plataus pažinčių tinklo mezgimą. Tarp jų:

- Meistriškumo paskaitos apie dirbtinį intelektą ir auditorijų plėtrą renginiuose „TV Drama Vision“ (Geteborgas, Švedija) ir „Baltic Sea Docs“ (Ryga, Latvija);
- Bendros gamybos tarp kino, vaizdo žaidimų ir interaktyvaus turinio kūrėjų skatinimui skirtos iniciatyvos Tarptautinėje animacijos filmų mugėje „MIFA“ (Ansi, Prancūzija), vaizdo žaidimų mugėje „gamescom“ (Kelnas, Vokietija), industriniuose renginiuose „Venice Production Bridge“ (Venecija, Italija) ir „Industry@Tallinn & Baltic Event“ (Talinas, Estija).

LIETUVOS KINO PAVELDAS

Lietuvos kino centras nuolat atlieka kino paveldo skaitmeninimo ir restauravimo darbus bei rūpinasi šių filmų sklaida Lietuvoje ir užsienyje.

Šiuo metu restauruotų kino juostų kolekcijoje yra daugiau nei 40 vaidybinių, animacinių ir dokumentinių filmų. Kino juostos skaitmeninamos ir restauruojamos 4K raiška bendradarbiaujant su Lietuvos ir užsienio vaizdo ir garso restauravimo specialistais, kino ekspertais ir filmų kūrėjais.

Visiems filmams yra parengti angliški subtitrai, dalis turi prancūziškus, vokiškus, lenkiškus, ukrainietiškus ir kitų kalbų subtitrus. Kasmet auga paveldo filmų su audiovizualiniu vertimu bei subtitrais kurtiesiems ir neprigirdintiems (SKN) kolekcija.

2024 m. buvo restauruoti 6 lietuviški filmai. Audriaus Stonio filmų retrospektyvai Paryžiuje – „Griuvėsių apaštalas“ (1993 m.) ir „Ūkų ūkai“ (2006 m.), M. K. Čiurlionio 150-ųjų gimimo metinių minėjimo proga – „Miške“ (rež. Arūnas Žebriūnas, 1967 m.), „Seserys“ (rež. Robertas Verba, 1973 m.) ir „M. K. Čiurlionis: mintys, paveikslai, muzika“ (rež. Algirdas Dausa, 1965 m.), taip pat „Žingsniai naktį“ (rež. Raimondas Vabalas, 1962 m.).

2024 m. Lietuvos kino centras iš viso išdavė 152 leidimus kino klasikos filmų naudojimui. Dėl leidimų dažniausiai kreipėsi kultūros centrai, miestų, miestelių ir kaimų bendruomenės, muziejai, užsienio festivaliai ir filmotekos.

Populiariausi kino klasikos filmai 2024 m.

	Pavadinimas	Režisierius	Metai	Išduoti leidimai
1	Vaikai iš „Amerikos“ viešbučio	Raimundas Banionis	1990	23
2	Velnio nuotaka	Arūnas Žebriūnas	1973	18
3	Riešutų duona	Arūnas Žebriūnas	1978	14
4	Baltijos kelias	Audrius Stonys, Arūnas Matelis	1990	11
5	Niekas nenorėjo mirti	Vytautas Žalakevičius	1965	11

Beveik 12 proc. leidimų buvo išduota užsienio šalims. Restauruoti kino klasikos filmai rodyti Latvijoje, Estijoje, Ukrainoje, Moldovoje, Bulgarijoje, Graikijoje, Rumunijoje, Italijoje, Portugalijoje, Slovėnijoje, Šiaurės Makedonijoje, Azerbaidžane ir Urugvajuje.

Užsienyje Lietuvos kino centras taip pat bendradarbiauja su dviem kino platintojais – Prancūzijos „ED Distribution“ (filmai „Naktibalda“, „Gražuolė“, „Paskutinė atostogų diena“) ir JAV „Deaf Crocodile“ (filmas „Velnio nuotaka“, kuris bus pradėtas platinti 2025 m.).

Animacinių filmų „Mįslė“ (rež. Nijolė Valadkevičiūtė, 1984 m.) ir „Dosnumas“ (rež. Zenonas Šteinys, 1988 m.) restauruotų versijų premjeros įvyko 2024 m. festivalyje „Kino pavasaris“.

Kino klasikos filmais domėjosi vis daugiau virtualios bibliotekos ELVIS, skirtos žmonėms, negalintiems skaityti įprastai spausdinto teksto, naudotojų. Lietuvos kino centro restauruoti, regos sutrikimus turintiems asmenims pritaikyti filmai buvo peržiūrėti 539 kartus, o dar 224 žiūrovai susirinko į filmų seansus gyvai.

Rudenį jau 6-ąją kartą buvo surengtos „Lietuviško kino klasikos dienos“, kurių metu nemokamai net 28 miestuose, miesteliuose ir kaimuose buvo rodomi restauruoti, suskaitmeninti ir didiesiems ekranams pritaikyti kino klasikos filmai. Renginyje premjeras šventė du naujai restauruoti klasikos filmai – A. Žebriūno „Naktibalda“ (1973 m.) ir Gyčio Lukšo „Virto ąžuolai“ (1976 m.). Filmų peržiūrose iš viso dalyvavo beveik 2 tūkst. žiūrovų.

Lietuviško kino klasikos dienos (pagal gyvenvietes) 2024 m.

Rudenį Lietuva taip pat dalyvavo viename svarbiausių kino klasikos renginių pasaulyje – Tarptautiniame Lumière kino festivalyje Prancūzijoje ir jį lydinčioje kino klasikos filmų mugėje. Lietuvos kino centras Lione surengė šalies, kaip festivalio viešnios, pristatymą. Kino klasikos mugėje vyko diskusija apie augančias galimybes lietuviško kino paveldo srityje, kurioje dalyvavo įvairūs Lietuvos kino srities ekspertai. Renginio metu buvo parodyti du kino klasikos filmai: „Andrius“ (rež. Algirdas Araminas, 1980 m.) ir „Jausmai“ (rež. Algirdas Dausa ir Almantas Grikevičius, 1968 m.). Filmą „Andrius“ buvo pristatytas ir Lumière festivalio „Trésors et curiosités“ programoje.

NACIONALINĖS IR REGIONINĖS FILMOTEKŲ PROJEKTAI

2025 m. pradžioje visuomenei pristatyta per 2024 m. parengta Nacionalinės filmotekos galimybių studija. Ateities planuose – atvira ir įtrauki erdvė, kuri puoselės kino kultūros ir paveldo gyvybingumą, sujungdama kino industriją su plačiąja visuomene.

Šia galimybių studija buvo atnaujinta ankstesnė Nacionalinės filmotekos koncepcija, kuri parengta 2017 m. Kadangi nuo to laiko įvyko svarbių pokyčių – likvidavus UAB „Lietuvos kinas“ jos turtas, įskaitant filmų kolekcijas, perduotas Lietuvos kino centrui, pradėtas vystyti Regioninės filmotekos Palangoje projektas – kilo poreikis koncepciją iš esmės atnaujinti.

Galimybių studijoje numatoma, kad Nacionalinė filmoteka taps Lietuvos kino centro padaliniu. Ji skaitmenins ir restauruos kino paveldą, rūpinsis jo saugojimu, archyvavimu ir prieinamumu, vykdys kino paveldo rodymą ir sklaidą, kino kultūros sklaidą, kino edukaciją, užtikrins tarptautinį atstovavimą įvairiose kino organizacijose ir renginiuose.

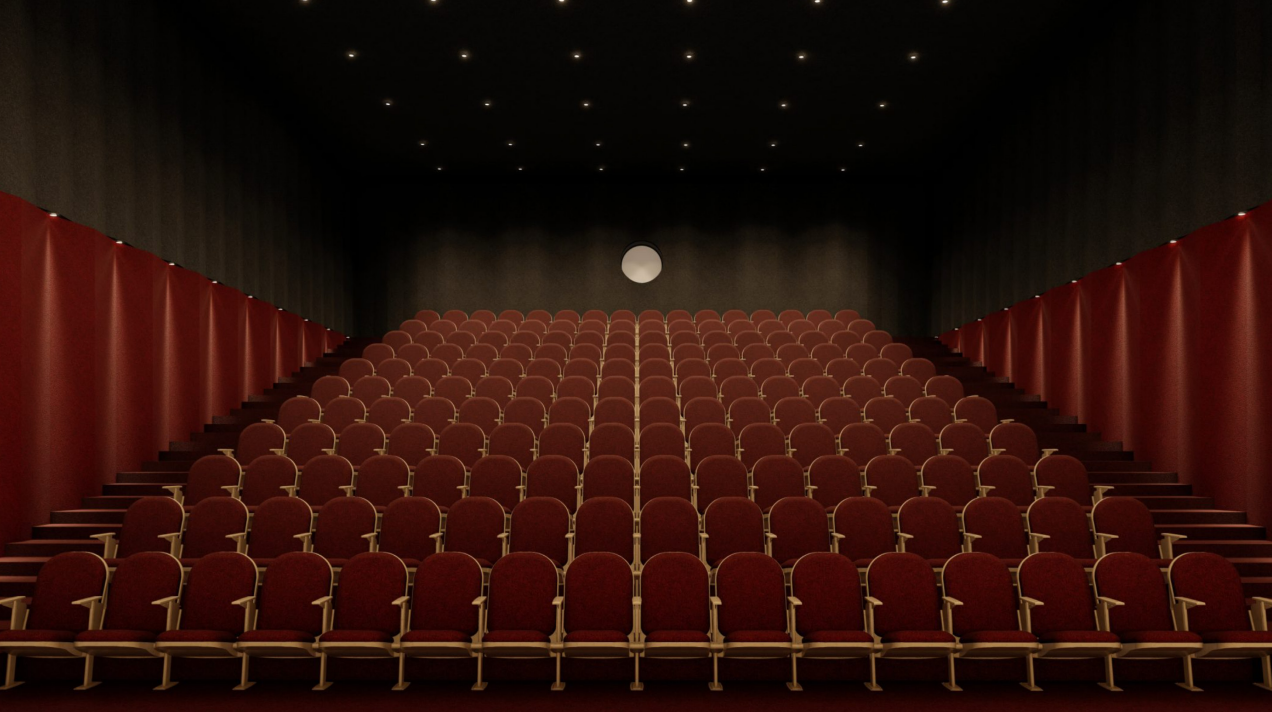
Lietuvos kino centro užsakymu projektą, atsižvelgdama į kino kultūros lauke veikiančių suinteresuotų šalių vykdomų veiklų ir poreikių analizę, galiojantį teisinį reglamentavimą ir anksčiau atliktus Nacionalinės filmotekos steigimo veiksmus, parengė „The Critical“ tyrimų ir dizaino agentūra.

2024 m. taip pat buvo pradėti Regioninės filmotekos „Naglis“, kuri veiks kaip Nacionalinės filmotekos padalinys, rekonstrukcijos darbai Palangoje. „Naglyje“ bus įrengtos dvi profesionaliam kino rodymui pritaikytos salės, lauko kino erdvė, audiovizualinių menų kultūros centras su skaitykla ir mediateka, edukacinės ir ekspozicijų erdvės, darbo ir kino rezidencijų studijos, kino skaitmeninimo ir restauravimo patalpos.

Numatoma, kad Regioninė filmoteka atliks kino kultūros sklaidos ir kino edukacijos bei kompetencijų centro, kuris orientuosis į Vakarų Lietuvos, ypač Klaipėdos regiono poreikius, funkcijas. Ten vyks filmų peržiūros, teorinės ir praktinės kino edukacijos, bus organizuojami kino kultūros sklaidos projektai, kino kūrėjų ir tyrėjų rezidencijos bei panašaus pobūdžio veiklos, skirtos puoselėti kino kultūrą, didinti kino prieinamumą ir skatinti platesnį skirtingų visuomenės grupių įsitraukimą.

Planuojama, kad „Naglis“ veiklą pradės 2026 m. vasarą. Projektą bendrai finansuoja Europos Sąjunga ir Kultūros ministerija.

Regioninės filmotekos „Naglis“ projekto vizualizacijos

PARTNERIAI

Už bendradarbiavimą Lietuvos kino centras dėkoja partneriams Lietuvoje ir užsienyje:

LIETUVOS
KINO
CENTRAS

